

Aan de voorzitter van de Staten van Sint Maarten
Wilhelminastraat 1
Philipsburg
Sint Maarten

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](https://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2022-0000698019

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum 19 december 2022

Betreft Slavernijverleden - Kabinetsreactie 'Ketenen van het verleden'

Geachte voorzitter, geachte leden van de Staten,

Vandaag, op 19 december 2022, heeft de minister-president namens de Nederlandse regering excuses aangeboden voor de rol van de historische voorgangers van het Nederlandse gezag bij de slavernij.

De regering is zich in dezen bewust van haar bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de Nederlandse staat in zijn historische verschijningsvormen. Zij maakt deze excuses voor de rol en betrokkenheid van onze historische, bestuurlijke voorgangers bij het toestaan, mogelijk maken, bevorderen, bestendigen en profiteren van slavenhandel en slavernij die de menselijke waardigheid langdurig en structureel hebben ondermijnd. Voorts voor het feit dat de achtereenvolgende regeringen na 1863 te weinig hebben gezien en erkend dat het slavernijverleden een negatieve doorwerking had en heeft.

In slavernij zijn mensen bewust gereduceerd tot handelswaar en op een afschuwelijke, onmenselijke wijze losgerukt uit hun omgeving en familieverbanden. De regering erkent het onmetelijke menselijk leed volmondig en eert degenen die zich tegen slavernij hebben verzet. We kunnen alleen met afschuw, berouw en schaamte kijken naar dit verleden waarmee we allemaal verbonden zijn. Met de erkenning van deze bestuurlijke verantwoordelijkheid wil de regering ook benadrukken dat de hedendaagse samenleving niet als zodanig verantwoordelijk kan worden gehouden voor de daden die uit naam van de historische, bestuurlijke voorgangers van het Nederlandse gezag zijn gepleegd. En tegelijkertijd kunnen we onze ogen niet sluiten voor de negatieve gevolgen van deze geschiedenis.

Minister Kuipers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft in zijn toespraak op Sint Maarten benadrukt dat Nederland graag verder in gesprek gaat over wat het slavernijverleden voor het eiland heeft betekend en hoe het kabinet kan bijdragen aan hedendaags herstel en het verder bouwen van een gedeelde toekomst.

Kabinetsreactie op het rapport 'Ketenen van het verleden'

Tegelijkertijd heeft de Nederlandse regering haar reactie op het rapport 'Ketenen van het verleden' van het Adviescollege Dialooggroep Slavernijverleden naar de Eerste en Tweede Kamer gestuurd. In de bijlage van deze brief ontvangt u deze reactie. De Engelse vertaling ontvangt u zo spoedig mogelijk.

De regering onderschrijft in haar reactie op het rapport de visie van de Dialooggroep dat erkenning en excuses voor het historisch leed de basis zijn voor hedendaags herstel. Daarom zet het kabinet de komende jaren in op een integraal pakket aan maatregelen die tezamen een duurzame impuls geven aan de versterking van de kennis en bewustwording, erkenning en herdenking en de doorwerking en verwerking van het slavernijverleden. Dit wordt onder meer gedaan door een bijdrage aan de ontwikkeling van een slavernijmuseum met een lokale weerslag op alle eilanden, een breed wetenschappelijk onderzoek naar het koloniale slavernijverleden van Nederland, de oprichting van een onafhankelijk Comité dat toeziet op de invulling en organisatie van een grootse en waardige herdenking van het slavernijverleden, de rehabilitatie van Tula en anti-discriminatievoorzieningen. Dat laat onverlet dat er nog meer gedaan wordt en moet worden om ongelijkheid tegen te gaan. Denk hierbij aan armoedebestrijding, het verbeteren van het onderwijs en toegang tot goede sociale voorzieningen.

Sint Maarten

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport onderstreepte vandaag in zijn speech het belang van de mogelijkheid om de helden van Sint Maarten te eren, en de kennis over dit verleden door te geven. Toegang tot archieven en historische stukken zijn essentieel voor deze kennis. Namens het Nederlandse kabinet zeg ik toe er voor te zorgen dat de archieven toegankelijk worden gemaakt voor Sint Maarten. Dit doe ik in aanvulling op de aankondigingen uit de kabinetsreactie op het rapport van de Dialooggroep. De staatssecretaris van Cultuur en Media gaat tijdens haar bezoek aan Sint Maarten in januari 2023 graag in gesprek over de ideeën die hierover bestaan, zodat hier samen met Sint Maarten vorm aangegeven kan worden.

In de kabinetsreactie wordt benadrukt dat wij er aan hechten dat er voor de ontwikkeling van het nationaal slavernijmuseum nauw wordt samengewerkt met de Caribische eilanden. Deze samenwerking is geen eenrichtingsverkeer, maar moet tot stand komen met een lokale weerslag op alle eilanden.

Sinds het bezoek van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en mijzelf in september van dit jaar heb ik veel gesprekken gevoerd over het slavernijverleden op Sint Maarten, met onder meer de regering van Sint Maarten. De raad van ministers van Sint Maarten heeft een eerste beeld op de omgang met het slavernijverleden uiteengezet. Daarin stonden belangrijke stappen, zoals het uitwerken van een eigen reactie op het rapport van de Dialooggroep, maar ook het doen van eigen onderzoek en het opzetten van een gesprek waarin we samen optrekken.

Ik vind het van groot belang om met elkaar in dialoog te blijven over dit belangrijke onderwerp, en hoor graag meer over de bevindingen van de raad van ministers van Sint Maarten. Graag wil ik onderstrepen dat de excuses die vandaag gemaakt zijn een eerste stap zijn in een vervolgtraject en gesprek.

Fonds en Comité

Om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen richt het kabinet een Fonds op. Een verdere concrete invulling hiervan zal nadrukkelijk moeten plaatsvinden in dialoog met en ten behoeve van het Caribisch deel van het Koninkrijk en Suriname, die doormiddel van dit gedeelde verleden blijvend verbonden zijn met het Koninkrijk.

Om het pakket van maatregelen te bekostigen is het kabinet voornemens om in totaal €200 miljoen beschikbaar te stellen. Daarnaast is het kabinet voornemens om voor de oprichting en ondersteuning van de werkzaamheden van het op te richten Comité een jaarlijkse bijdrage van €8 miljoen beschikbaar stellen.

Herdenkingsjaar Slavernijverleden (1 juli 2023 – 1 juli 2024)

Het slavernijverleden is een zeer pijnlijk, belangrijk en onderbelicht onderdeel van onze gedeelde geschiedenis. Vanaf volgend jaar, van 1 juli 2023 tot 1 juli 2024, wordt hier in het hele koninkrijk extra aandacht aan besteed tijdens het Herdenkingsjaar Slavernijverleden.

Nationaal instituut Nederlands slavernijverleden en erfenis (NiNsee) beoogt in juni en juli 2023 het Herdenkingsjaar in het hele Koninkrijk groots te openen, en in juli 2024 weer te sluiten. Het NiNsee beoogt in gesprek te gaan met Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten over het gezamenlijk vorm geven van deze grootse opening en sluiting.

Het kabinet stelt daarnaast € 2 miljoen euro beschikbaar voor de organisatie van activiteiten tijdens het Herdenkingsjaar. De uitvoering verloopt via twee cultuurfondsen: Het Mondriaan Fonds en het Fonds voor Cultuurparticipatie. Deze subsidieregelingen zijn nadrukkelijk ook beschikbaar voor initiatiefnemers in het Caribisch deel van het Koninkrijk. De aanvraag kan worden gedaan in het Papiamentu, Papiamentu, Engels, en Nederlands.

Het kabinet beoogt een jaar waarbij het hele koninkrijk zich betrokken voelt, dat zorgt voor verbinding, tot ver na afloop van het jaar. We nodigen Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten uit om hieraan op hun eigen gewenste manier een bijdrage te leveren.

Gedeelde toekomst

De excuses van de Nederlandse regering vormen het begin van een proces, die wij samen met Caribisch Nederland en de Caribische Landen van het Koninkrijk willen doormaken. De eerste stap in het proces is de excuses, waarmee de regering rekenschap wil afleggen voor het afschuwelijke leed dat haar historische voorgangers hebben veroorzaakt. Het Herdenkingsjaar Slavernijverleden willen wij hierbij gebruiken om samen met alle betrokken partijen verdere plannen te ontwikkelen.

Dit proces houdt echter niet op na 1 juli 2024, maar vormt de basis van een gedeelde toekomst. Een gedeelde toekomst waarin wij met open vizier naar het verleden kijken, een toekomst die is gestoeld op kennis en bewustwording, erkenning en herdenken, en de doorwerking en verwerking van het slavernijverleden.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Digitalisering en Koninkrijksrelaties

Alexandra C. van Huffelen